
LA REVISIÓ DE VIDA A L'ACO

Josep Soler Llopart

Us presentem una reflexió sobre la revisió de vida que vol recollir allò que s'ha anat enriquint per l'experiència del moviment després de molts anys de fer-la en cada grup i en tot el col·lectiu. Ens hi ha ajudat la reflexió que ha compartit de diferents maneres amb el moviment Xavier Morlans. També hem aprofitat una altra reflexió com la de Joan Ramon i Cinca sobre el *Juzgar de la Revisión de Vida* publicat en el Document d'ACO *Conocer el Evangelio*. Així com altres aportacions (com la d'Olivier de Berangues, *Espiritualitat de la Revisió de Vida*, o la de P. Saint Gaudens, *Revisión de Vida*).

És una aportació oberta, que s'ha d'anar enriquint molt més i que ha de fer que la revisió de vida esdevingui sempre el mètode que dinamitzi el nostre moviment.

Al final, com una ajuda concreta, trobareu una pauta que resumeix el mètode de la revisió de vida (i que si cal, es pot fotocopiar per dur-la a sobre quan anem a la reunió).

LA REVISIÓ DE VIDA A L'ACO

La revisió de vida és el mètode fonamental del nostre moviment. Té el seu lloc singular en els grups i des d'ells es fa present en tota la vida del moviment. Per això el que més identifica i el que ens dóna la identitat com a moviment és la revisió de vida.

La revisió de vida creiem que és un dels mitjans més eficaços per aconseguir viure millor la nostra vida com una unitat profunda. La revisió de vida ens ajuda a combregar amb l'actitud profunda del Crist: «Faig sempre el que li plau al meu Pare». «El meu Pare i jo som u».

Per això podríem dir que fer revisió de vida és remirar la vida per descobrir-hi quina és la voluntat de Déu, què és el que Déu vol de nosaltres.

Això sabem que no és fàcil. Als homes i dones per naturalesa ens costa haver d'acceptar que hi ha un Déu que té un dissenyi de vida, d'alliberament, de salvació, ens costa «baixar del burro», ens pensem que ja ho sabem tot, que fa molts anys que fem revisió de vida, que ja som bons militants i ens costa posar-nos en cada revisió de vida a renovar aquesta actitud de voler aprendre, de voler escoltar el que ens diu el Senyor a través dels fets que revisem, a través dels companys i companyes, a través de l'Evangeli.

També a vegades tenim la impressió que la revisió de vida ha estat obscura, que potser hem perdut el temps en buscar, en parlar. Cal no desanimar-se davant aquestes dificultats, hi són sovint. I és que no és fàcil buscar la mirada i la voluntat de Déu a través d'un fet. Cal dir que una revisió de vida que fos massa clara, massa fàcil, seria segurament una mala revisió de vida, ja que la mirada de Déu, la voluntat de Déu, comporta sempre una part de misteri, una part d'obscuritat. El que és més important en una revisió de vida és no anar amb idees preconcebudes de cap on ens ha de portar, o no tenir la idea de trobar solucions. Cal que ens ajudem a prendre una actitud interior de referència a Déu, a voler viure tota la vida en unió amb Déu.

La revisió de vida a l'ACO ens dóna la identitat:

1. Per actuar, Déu no espera que nosaltres arribem, Ell ja és al cor de

tots els homes.

Déu vol i realitza el creixement de les persones per mitjà de la seva llibertat, augmentant la seva llibertat.

2. A més, Déu vol una altra cosa: fer-se conèixer, establir una amistat, una confiança.

Vol fer-ho en equip, en poble. Vol que hi hagi tot un poble format per amics entre si, per germans, que ens comuniquem els uns als altres, des de la fe, que gaudim fent-ho, i que com a grup col·laborem en el seu treball, en les estructures, en les persones.

Això ens fa prendre consciència del que som:

**Un grup de treballadors i treballadores
cridats a col·laborar amb Déu
per a formar un poble de creients,
una ACO, una Església obrera.**

Podem considerar com a tres raons que ens poden fer valorar la revisió de vida ara i aquí:

1. El ritme ràpid del món modern ens impulsa a valorar el que significa la revisió de vida de poder mirar en profunditat, de poder reflexionar i escoltar Déu.

2. En un món on es va perdent la referència evangèlica, la revisió de vida ens ajudarà a ser sal de la terra.

3. La ràpida evolució del món demana una presència nova de l'Evangelí, i la revisió de vida ens ajudarà a trobar aquesta nova manera d'acord amb Déu i l'Evangelí.

COM FER LA REVISIÓ DE VIDA?

A la revisió de vida sempre hi ha un primer pas, que és el VEURE, on es parteix de fets, d'accions, d'allò que passa al món.

Hi ha un segon pas que és el JUTJAR a la llum de l'Evangelí, i aquest segon pas ha de portar un tercer dintre del mateix JUTJAR, que ha de ser el trobament amb el Déu viu, el Déu alliberador. Segur que hi ha hagut vegades que tots ens hem sentit tocats, moments que es nota la presència de Déu en el grup. Aquest fóra el punt culminant que pretén la revisió de vida.

Després la revisió de vida intenta aterrar i ens aboca cap a la conversió que ha de desembocar en l'ACCIÓ.

És la gràcia del mètode de la revisió de vida, que ja ve de la JOC, amb Joseph Cardijn, des del 1924. Partir de fets, partir de les situacions concretes que vivim, ja siguin personals, laborals, familiars, del lloc d'estudi, col·lectives, mundials. Partim de l'acció per tornar al compromís però havent fet durant la reunió aquest itinerari.

Ja sabem que una reunió tampoc no es pot tallar amb un bisturí, no es pot separar el Veure del Jutjar. Ja sabem que, com totes les coses de la vida, tenen un cert encadenament, però fixar-nos en aquests passos ens ajuda a fer la revisió de vida.

PRIMER PAS: VEURE

La reunió ha de començar per una pregària amb la qual ens posem a disposició de Déu i en la qual demanem al seu Esperit que la revisió de vida ens porti a descobrir el que Déu ens demana.

Potser ens pot ajudar a comprendre el que pretenem si a la paraula VEURE hi afegim la paraula MIRAR. Es tracta de transmetre fidelment al grup allò que hem vist o millor hem mirat en la nostra vida. Aquest és ja un acte espiritual. Gràcies a ell aprenem a ser fidels a la veritat de les coses, tal

com són i no pas tal com ens les imaginem, les desitgem o les temem. Aquest esforç ens posa de veres de cara a la realitat i ens allibera dels prejudicis. Ens permet d'anar més enllà dels rumors que fas córrer sobre la gent i les coses sense que, massa sovint, els hàgim verificat per nosaltres mateixos.

Aquest esforç ens obliga també a ser honestos amb allò que nosaltres sabem i a reconèixer allò que ignorem. D'altra banda és la bona manera per obrir-se a una coneixença més justa de les situacions i de les persones.

L'objectiu d'aquesta etapa és doncs de copsar les coses tal com es presenten, sense negligir la seva evolució, ja que la vida mai no para. Quan un ha apuntat i comunicat amb exactitud les dades de la situació és capaç de comprendre la seva transformació i d'explicar-ho quan és necessari.

L'objectiu no és explicar el meu món. Tampoc l'objectiu és expressar els sentiments o fer córrer la imaginació.

S'hi busca, com diu l'Evangelí, «fer la veritat per anar a la llum» (Jo.3,21). I això no vol dir menysprear els sentiments o la imaginació sinó situar-los al seu lloc.

VEURE exigeix de nosaltres una atenció sostinguda a les situacions i a les persones. Aquest acte, si bé és espontani, pot, d'altra banda, anar-se tornant cada cop més rigorós i precís; però amb una condició, que nosaltres siguem honestos amb la realitat. A partir d'aquesta actitud de base aprenem a sortir de nosaltres mateixos, a abandonar les nostres il·lusions egoistes. Ens anem tornant cada vegada més sensibles als altres, ens esforcem per apuntar amb respecte el que constitueix el teixit de la seva vida. I així esdevenim més capaços d'explicar-la en grup.

Amb aquesta mirada de la revisió de vida a poc a poc anirem agafant la mateixa mirada de Jesús sobre les coses i sobre les persones.

Una mirada que es va tornant pregària. És la mirada de Jesús sobre les multituds «desorientades i perdudes com ovelles sense pastor» i que es gira cap al Pare per tal que susciti treballadors del seu Evangelí. És la mirada que ha sabut veure, des de la riba, la traça professional de Simó i Andreu, que va ser el punt de partida de la seva primera crida: «Veni, amb mi i us faré pescadors d'homes» (Mt 4,19). Com Jesús estarem atents als col·lectius i a les persones. La mirada de Jesús no aïlla la gent dels seu entorn i tampoc no s'accontenta mai amb una avaluació global.

També VEURE llum, vol dir presentir totes les promeses que el present conté: «Mireu els camps: ja són rossos per a segar-los» (Jo 4,35). Nosaltres

també tenim necessitat d'això en la revisió de vida. Ja que «re-veure», veure dues vegades, és no solament veure amb atenció una situació ja passada, sinó que és encara molt més, és atalaiar el futur.

Una mirada entrenada per la revisió de vida a poc a poc es fa capaç d'estar atenta als esdeveniments per descobrir-hi el sentit que tenen per a la història d'un individu, d'un grup o d'una institució. Si a més aquesta mirada està veritablement transfigurada per la fe, plena de llum, llavors com la de Jesús ens forma per poder col·laborar a l'acció de Déu que «tot ho condueix per al bé dels qui Ell estima» (Rm 8,25).

Anirà bé recordar aquí alguns errors que es poden donar en el VEURE:

1. Portar a la reunió un tema o qüestió general. Si algú ho fa cal preguntar-li com aquest problema se li planteja concretament en ell, en quina circumstància ha trobat aquest problema.

2. Buscar de seguida, immediatament, una solució pràctica pel fet.

3. Fer la revisió de vida dels altres, aportant un fet que fa referència als altres, i en què jo no hi estic compromès.

4. Discutir de seguida sobre el fet, sense que tots ens hi sentim identificats prèviament per tal que tots ens hi situem en actitud de conversió.

5. Fer una exposició massa llarga.

Amb el VEURE pretenem que quedi clar el nucli fonamental del fet. Perquè això sigui així hi pot ajudar el conèixer tot l'entorn del fet, les persones implicades, les implicacions ambientals, sociològiques i també les mateixes influències de tipus psicològic.

També és important reflectir com la fe ha estat present en la manera de viure aquest fet, si hi ha estat una motivació, si s'ha viscut des del dubte o al marge de la fe.

En el VEURE cal també que s'ajudi a implicar-s'hi a tots els del grup i en algunes circumstàncies hi pot ajudar presentar algun fet semblant.

En aquestes coordenades s'ha de donar el VEURE de la revisió de vida, que com dèiem més amunt, no es tracta d'un exercici mecànic, sinó de la primera part de la revisió de vida que ens situa en una manera nova de referir-nos a la realitat.

Per això mateix cal que no s'allargui, perquè això faria impossible una bona revisió de vida on hi hagi temps suficient per viure a fons el JUTJAR i l'ACTUAR.

I és important també acabar aquesta part centrant-se en un nucli, en un aspecte central, en allò que ens hagi semblat a tots més bàsic de tot el que hem parlat, per evitar que en el JUTJAR divaguem i parlem de tot i no anem a fons en res.

SEGON PAS: JUTJAR

En aquesta segona etapa de la revisió de vida es tracta d'arribar a *contemplar*. L'acte de JUTJAR té poc a veure amb un tribunal, com l'acte de VEURE té poc a veure amb una investigació policial. JUTJAR aquí vol dir: *situar-se en la veritat*. Això és el que és alliberador. No es tracta pas de donar lliçons de moral, sinó de situar-se en l'estat de viure la veritat. I la veritat és inseparable de l'amor. D'altra banda és per això que una de les condicions essencials perquè la revisió de vida doni fruit és que hi hagi aquesta escolta atenta dels altres quan es debat un fet.

Hi ha el perill que passem del VEURE a un JUTJAR excessivament teòric. Un JUTJAR que, encara que sigui a la llum de l'Evangeli, es quedi en una teoria sobre la vida. Davant un fet d'egoisme, un fet de falta de companyonia en el treball, veiem clar que Jesucrist ens diu que hem de compartir i això de forma automàtica ens porta a l'acció. I això està bé, amb aquest esquema hem avançat. Tant de bo que tots els cristians fessin això. Però amb la revisió de vida podem i volem aprofundir més.

Sabem amb el cap que Jesucrist, el nostre model de militant, ens diu: «qui vulgui seguir-me, que prengui la seva creu i em segueixi», i «benaurats, quan us persegueixin per causa del meu nom». Saber-ho amb el cap és important, és una doctrina alternativa al que ens estan dient contínuament: «sigues egoista», «sigues prepotent», «vés a la teva», «no tinguis pietat dels altres», «sigues un escalador social»... I això ja és molt, però si només ens quedem en aquest nivell, la nostra revisió de vida pot quedar pobra, a la curta o a la llarga. Es pot esmoreir, pot perdre marxa, grapa, i no només la nostra revisió de vida, sinó la nostra vida cristiana.

Si la nostra revisió de vida és passar de l'anàlisi dels fets a una certa il·luminació teològica, a la llum de l'Evangeli, i d'aquí ja de seguida al «què he de fer?», llavors és quan la nostra militància d'il·lusió, d'esperança, podria caure en un cert voluntarisme, un cert racionalisme, que a la llarga ens anés endurant, i que ens fes uns militants durs, exigents, començant per

nosaltres mateixos o pels altres, i potser a vegades un pèl amargats.

Juntament amb l'exigència i la duresa de la vida militant, Jesucrist ens diu també: «Veniu a mi tots els cansats i afeixugats, i preneu el meu jou, que jo sóc humil». A l'Evangeli sempre hi ha aquesta combinació d'exigència i tendresa. Perquè Déu sempre ens perdona, comprèn més que nosaltres mateixos la nostra feblesa, no vol de cap manera ofegar-nos ni que nosaltres mateixos ens ofeguem. I tenir en compte això és fonamental pel que direm ara a continuació: perquè l'Evangeli passi al cor i ens puguem trobar realment amb Déu.

La sotragada que produeix en nosaltres un text per exemple com el del bon samarità davant un fet d'injustícia que està passant una persona o tot un col·lectiu, no es pot quedar en el cap, ha de passar al cor. En el JUTJAR, en el bell mig de la reunió, hi ha d'haver aquest moment en el qual el text de l'Evangeli sigui llegit amb una actitud de pregària, amb una actitud contemplativa, en silenci, en què pugui ressonar i es pugui experimentar com a paraula de Jesucrist que novament pronuncia. Aleshores, la paràbola del bon samarità ja no és només un text edificant, una «moralaja», sinó que Jesús torna a explicar-nos, torna a pronunciar la paràbola del bon samarità en aquesta petita església que és un grup de l'ACO reunit revisant la vida de treball, de família, del sindicat...

A la revisió de vida el que fem és revisar, recordar, a partir d'aquell trobament, d'aquell fet; l'intentem il·luminar amb l'Evangeli, però perquè la mateixa revisió de vida torni a ser un altre moment de trobament amb Déu vivent i no només el record del trobament amb Déu a la vida, conscient o semi-conscient. A la revisió de vida no fem només el record, la lectura, la interpretació del que hem viscut, sinó que la revisió de vida és un trobament amb el Déu vivent, i això es fa en context de pregària. I demana un cert espai de silenci.

I després seria quan al final del JUTJAR, fruit d'aquest trobament amb el Déu vivent en el si del grup, es dona o s'ha de donar la conversió, aquesta paraula tan evangèlica. Jesús diu: «Convertiu-vos, el Regne del cel arriba». Conversió és «metanoia» en grec, que vol dir canviar de pensament, canviar de mentalitat. «Què em demana a mi el Déu vivent, el Déu alliberador?» «Què em demana el seguiment de Jesucrist en aquesta revisió de vida de relació amb els companys de feina, del compromís social o sindical...?». 9

No es tracta d'una conversió forçada, perquè m'ho diu el grup, perquè m'ho diu l'Evangelí. Aleshores ens bloquegem. En canvi, si això passa per aquest trobament amb Déu, el que és més important no és el que diu el consiliari o aquell company militant que t'interpel·la, sinó que és Déu, que se serveix d'ells per tocar el cor.

Per tal de dur-ho a terme pot ser bo estar alguns moments en silenci en començar el JUTJAR. Cadascú intenta re-veure, revisar, veure per segona vegada el conjunt del fet i sobretot el seu nucli central. Es tracta de disposar-se a veure el fet a la llum de Déu. *Una realitat nova es revelarà.*

Després es busca un text de l'Evangelí que tingui a veure directament amb el fet o el text de l'Evangelí del dia o el del diumenge.

Es llegeix en grup. Després farem tot un procés per entrar en el text, per sentir-nos formant part d'aquells que escoltaven o estaven amb Jesús.

Es tracta de veure quina és la mirada dels homes i quina és la mirada de Déu: sobre els pecadors, sobre els pecadors que Jesús va escollir com apòstols, sobre la samaritana, la dona pecadora, el bon lladre... La mirada dels homes i la mirada de Déu. I no es tracta d'una mirada únicament moral. Es tracta de contemplar amb Déu aquestes persones, aquestes paraules, aquestes actituds. Aquesta mirada està fonamentada sobre la convicció que res no és profà, que tot té un valor religiós, que Déu és a tot arreu treballant, fins i tot en els més pecadors.

Darrere de cada rostre humà, fins i tot tacat pel pecat, endurit per l'egoisme, en tot ésser humà, fins i tot si no hi ha en ell més que una vaga promesa o una resta d'intel·ligència i amor, allí està Déu present.

Intentem descobrir els signes del treball de Déu en els homes i dones, i els signes de l'acollida dels homes i dones d'aquest treball de Déu.

I val a dir que en la revisió de vida contemplem no sols les persones sinó també els col·lectius. Hi podem veure el treball que va fer Jesucrist durant molt de temps, per a teixir la solidaritat entre els dotze («com podem donar-los de menjar? ¿què discutien pel camí?»)...

Creiem que la contemplació de Déu en l'Evangelí i en la Bíblia, ens ajudarà molt millor a contemplar Déu actuant de la mateixa manera en els homes d'avui. No es pot desxifrar clarament en plenitud el missatge de Crist en el llibre del món, si no és amb la condició d'haver-lo llegit en primer lloc en el llibre de l'Esriptura, però es pot i s'ha de llegir de seguida en el llibre del món i de la vida humana per arribar a la veritable intel·ligència

del que està dit en el llibre de l'Esriptura. Veiem doncs que és impossible descobrir, contemplar aquesta presència de Déu en els homes d'avui, si no coneixem Déu que es revela en nosaltres en la Bíblia.

TERCER PAS: ACTUAR

El cardenal Cardijn, ja ho sabem, era un home d'acció. Quan va llençar el gran mètode VEURE, JUTJAR, ACTUAR, al servei de la joventut obreira del món, de cap manera no era perquè es reduís a unes «impressions». Volia respondre a la voluntat d'eficàcia que, normalment, els joves de tot el món tenen. Posava aquest instrument en les seves mans per tal que dia rere dia s'esforcessin per transformar el seu medi, el lloc on es desenvolupava la seva vida. Per ell es tractava de començar pels actes més senzills i d'anar mirant d'entrar tant com fos possible, de mica en mica, fins a una acció que tingui tal envergadura que modifiqui els mecanismes i els comportaments que no permeten poder viure com a fills de Déu.

D'aquesta etapa també en podem dir *escoltar*. També en aquesta tercera etapa és desitjable fer uns moments de silenci.

Abans de decidir l'acció d'acord amb el JUTJAR, cal escoltar Déu. En l'episodi de Marta i Maria (Lc 10,38-42), Marta actua de seguida, fa coses excel·lents, però no ha sabut escoltar primer Déu i la seva acció està mancada d'un bon esperit.

Ens hem de preguntar pel que Déu espera de nosaltres i també pel que Déu espera de nosaltres al servei dels altres.

Cadascun dels membres del grup dirà quines són les crides de Déu que ha escoltat durant la revisió de vida. Perquè la revisió de vida és un exercici comunitari, per dues raons: cada persona ha d'ajudar a clarificar el fet a aquell que l'ha presentat; i també cadascú ha d'intentar preguntar-se personalment quines són les crides que Déu li dirigeix a través del fet viscut per l'altre.

En l'ACTUAR ens pot ajudar saber que actuar és *voler*, actuar és *op-tar*, actuar és *estimar*.

Actuar és *voler*. El dia que volem lliurement una cosa de veritat, ens habita un dinamisme i això es nota. És molt diferent que vulguem o no una

cosa. Una voluntat dominada pel voler d'un no es resigna, sap callar, però també sap fer-se escoltar i molt fort, si cal, quan arriba el moment. En el fons, el problema és saber allò que es vol. Sant Ignasi de Loiola, que era un home d'acció, deia que en la mateixa pregària i tot, és necessari saber clarament allò que es vol aconseguir.

Actuar és *optar*. En tota acció és necessari triar. Una acció decidida en funció d'un objectiu fixat i d'una opció triada per arribar-hi sempre aconsegueix alguna cosa. És possible, no cal dir-ho, que ens equivoquem. Però «és en les proves que posem el nostre motiu de glòria. Sabem que les proves ens fan pacients en el sofriment, que la paciència obté l'aprovació de Déu, que l'aprovació de Déu dóna esperança» (Rm 5,3-4).

Actuar és *estimar*. En tota acció que ens implica seriosament, l'amor és, a la vegada, una font i un projecte. Font: el ressort secret que em fa sortir de mi, dels meus costums, de les meves comoditats, de les meves mandres. Projecte: jo em poso en marxa perquè existeix en aquesta societat alguna cosa que mutila la vida i el veritable rostre de l'home.

És bo acabar sempre la revisió de vida amb una pregària feta pel responsable o per cada un dels membres. Pregària d'acció de gràcies per tots els dons de Déu descoberts. Pregària de perdó pels pecats. Pregària de petició d'una millor fidelitat a les crides escoltades de Déu. I també mirar més enllà de nosaltres mateixos i fer present la dimensió del món i de l'Església.

PAUTA DE LA REVISIÓ DE VIDA

VEURE

- ★ Explicació breu i clara del fet, acció o situació (personal, col·lectiva o de l'ambient). Segons el fet, si és personal o col·lectiu o de l'ambient, o si fa referència a actituds internes o a coses pràctiques, caldrà enfocar el VEURE en un sentit o altre.
- ★ Convé situar bé el fet. Hi pot ajudar:
 - veure les persones implicades, com ho han viscut o els ha afectat
 - veure les circumstàncies que l'han fet possible
 - la història del fet
 - descobrir-hi les implicacions sociològiques, psíquiques... que hi han influït
 - veure la referència a altres moments (si hi han estat)
- ★ Convé aconseguir que els membres del grup se'l sentin seu i que això els permeti implicar-se en tot el procés de la revisió de vida. Hi pot ajudar:
 - buscar en què se senten identificats els altres
 - aportar per part d'algú algun fet semblant
- ★ Cal que al final del Veure quedi clar per tots el nucli fonamental del fet. Si no ha sortit prou, cal veure les conseqüències que ha tingut el fet en les persones implicades i la realitat on s'ha donat. També, expressar les causes que l'han fet possible. En tot aquest procés és important no tenir presses en trobar solucions o aconsellar els altres el que han de fer. La revisió de vida és un acceptar que Jesucrist acompanyi la nostra vida.

JUTJAR

- ★ A la llum del trobament personal i comunitari amb Jesucrist vivent, alliberador radical de tot mal. (Canvi de rasant en la revisió de vida. Que es noti. Fer un silenci).
 - Llegir lentament, si cal diverses vegades, l'evangeli (triat o del diumenge proper)
 - Invocar la presència explícita i la llum de Jesucrist per la persona que ha exposat el fet i per tots aquells que ens sentim implicats en el fet:
 - què diu el text que acabem de llegir?
 - què podem valorar del fet exposat i en quin sentit?
 - com, en aquest fet, hi sento la presència del Crist, com em parla, com passa per la meva vida i quina crida em fa?
 - quines zones (personals o col·lectives) han de ser evangelitzades per l'acció de Jesucrist?
 - a quina conversió em crida? en què em sento interiorment tocat per l'Esperit de Jesús?

- ★ Pregària:
 - silenci
 - explicitar en veu alta la vivència del fet que ens suscita l'Esperit

ACTUAR

- ★ Què em demana Jesucrist en els diferents àmbits de la meva vida militant?
 - faci's la teva voluntat
 - a partir d'aquest fet a quina construcció del Regne em sento cridat
- ★ Com podrem compartir això amb els companys?
- ★ Què haurà de ser acompanyat pel grup de l'ACO?